

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

Харківської державної академії дизайну і мистецтв

Протокол № 06 від «28» серпня 2020 р.

ПОГОДЖЕНО

на засіданні Профспілкового комітету первинної профспілкової організації ХДАДМ

Протокол № 64 від «24» серпня 2020 р.

Голова первинної профспілкової організації ХДАДМ



І. Г. БОНДАРЧУК

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказом № 40-01 від «31» серпня 2020 р.

Харківської державної академії дизайну і мистецтв

В. о. ректора

О. В. СОБОЛЄВ



ПОЛОЖЕННЯ

про порядок проведення виборів ректора

Харківської державної академії дизайну і мистецтв

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про порядок проведення виборів ректора Харківської державної академії дизайну і мистецтв (надалі – Положення) розроблене відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту», «Методичних рекомендацій щодо особливостей виборчої системи та порядку обрання керівника вищого навчального закладу», затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 05.12.2014 № 726 «Деякі питання реалізації статті 42 Закону України «Про вищу освіту» (надалі – Методичні рекомендації) та Статуту Харківської державної академії дизайну і мистецтв (надалі – Статуту Академії).

1.2. Положення розроблено з метою організації підготовки та проведення виборів ректора Харківської державної академії дизайну і мистецтв (надалі – Академія), а також забезпечення дотримання принципів відкритості, гласності, таємного та вільного волевиявлення, добровільної участі у виборах, демократичності та рівності прав учасників виборів ректора Академії.

1.3. Кандидат на посаду ректора Академії повинен вільно володіти

державною мовою, мати вчене звання та науковий ступінь (вчене звання та науковий ступінь або ступінь доктора мистецтва) і стаж роботи на посадах науково-педагогічних працівників не менш як 10 років. Кандидат на посаду ректора Академії має бути громадянином України.

Одна і та сама особа не може бути ректором Академії більше ніж два строки.

1.4. Ректор Академії обирається терміном на п'ять років шляхом прямого таємного голосування у порядку, визначеному Законом України «Про вищу освіту», Методичними рекомендаціями, Статутом Академії та цим Положенням.

1.5. Забезпечення проведення виборів ректора Академії здійснюється Міністерством культури та інформаційної політики України у межах його повноважень.

1.6. Процедура обрання ректора Академії складається з таких етапів:

- 1) оголошення конкурсу та прийом документів від претендентів на посаду ректора Академії;
- 2) підготовка виборів в Академії;
- 3) проведення виборів в Академії.

2. ОГОЛОШЕННЯ КОНКУРСУ ТА ПРИЙОМ ДОКУМЕНТІВ ВІД ПРЕТЕНДЕНТІВ

2.1 Конкурс на заміщення посади ректора Академії оголошується Міністерством культури та інформаційної політики України.

2.2 Оголошення про проведення конкурсу не пізніше ніж за два місяці до закінчення строку контракту особи, яка займає посаду ректора Академії, або протягом тижня з дня утворення вакантної посади публікується засновником у газеті «Освіта України» або в офіційному друкованому виданні Міністерства культури та інформаційної політики України та розміщується на його веб-сайті (у разі наявності) і офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

2.3 Оголошення про проведення конкурсу повинне містити:

- повне найменування Харківської державної академії дизайну і мистецтв;
- інформацію про строк подання претендентами документів;
- адресу, за якою здійснюється прийом документів;
- контактну інформацію (номер телефону, адресу електронної пошти);
- інформацію про дату проведення виборів, яка не повинна припадати на канікулярний період у закладі вищої освіти.

2.4 Претенденти можуть бути висунуті трудовим колективом Академії чи її структурним підрозділом, первинною профспівковою організацією працівників та студентів Академії, а також шляхом самовисування.

2.5 Претенденти для участі у конкурсі подають такі документи:

- заяву про участь у конкурсі на ім'я засновника, в якій зазначається про застосування або незастосування до претендента обмежень, встановлених частиною другою статті 42 Закону України «Про вищу освіту»;
- особовий листок з обліку кадрів з фотографією розміром 3 x 4 сантиметри;
- автобіографію;
- копії документів про вищу освіту, науковий ступінь та вчене звання;
- довідку про проходження попереднього (періодичного) психіатричного огляду, яка видається відповідно до Порядку проведення обов'язкових попередніх та періодичних психіатричних оглядів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2000 р. № 1465 (Офіційний вісник України, 2000 р., № 39, ст. 1656);
- довідку про наявність або відсутність судимості;
- витяг з Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні правопорушення;
- копію паспорта, засвідчену претендентом;
- копію трудової книжки;
- письмову згоду на збір та обробку персональних даних;
- копію посвідчення щодо вільного володіння державною мовою;
- засвідчену копію довідки про результати перевірки, видану органом, в якому така перевірка проводилася, або письмову заяву на ім'я засновника, в якій повідомляється, що до претендента не застосовуються заборони, визначені частиною третьою або четвертою статті 1 Закону України «Про очищення влади», за формою, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 р. № 563 «Деякі питання реалізації Закону України «Про очищення влади» (Офіційний вісник України, 2014 р., № 85, ст. 2412), та згоду на проходження перевірки та на оприлюднення відомостей стосовно претендента відповідно до зазначеного Закону.

Копії документів, які подаються претендентом (крім копії паспорта), можуть бути засвідчені за місцем роботи претендента, засновником або нотаріально.

2.6 Прийом документів претендентів здійснюється Міністерством культури та інформаційної політики України протягом двох місяців з дня

публікації оголошення про проведення конкурсу.

У разі надіслання документів поштою датою подання документів вважається дата, зазначена на поштовому штемпелі.

Документи, подані претендентами після закінчення встановленого строку, не розглядаються та повертаються особам, які їх подали.

Особа, яка перемогла у конкурсі на заміщення посади ректора ХДАДМ, надає Міністерству культури та інформаційної політики України для ознайомлення оригінали документів, зазначених у пункті 2.5 даного Положення, крім оригіналу довідки про результати перевірки, передбаченої Законом України «Про очищення влади».

2.7 Міністерство культури та інформаційної політики України проводить перевірку відповідності претендентів вимогам до керівника, встановленим частиною першою статті 42 Закону України «Про вищу освіту», і протягом десяти календарних днів з дати завершення строку подання претендентами документів подає перелік кандидатів на посаду керівника (далі - кандидат), які відповідають зазначеним вимогам, до закладу вищої освіти для голосування.

2.8 Під час проведення перевірки відповідності претендентів вимогам до керівника, встановленим частиною першою статті 42 Закону України «Про вищу освіту», Міністерство культури та інформаційної політики України на підставі копії трудової книжки претендента та наданих ним документів, а також інформації з Єдиного державного реєстру осіб, щодо яких застосовано положення Закону України «Про очищення влади», про внесення відомостей про особу до Реєстру або відсутність у Реєстрі таких відомостей перевіряє достовірність відомостей, зазначених у заяві, щодо незастосування до претендента заборон, передбачених частиною третьою статті 1 Закону України «Про очищення влади», на основі критеріїв, визначених частиною першою, пунктами 1-8 частини другої або пунктами 1 і 2 частини четвертої статті 3 зазначеного Закону. Виявлення під час такої перевірки факту належності претендента до осіб, щодо яких застосовується заборона, передбачена частиною третьою статті 1 зазначеного Закону, на основі критеріїв, визначених частиною першою, пунктами 1-8 частини другої або пунктами 1 і 2 частини четвертої статті 3 зазначеного Закону, є підставою для відмови такому претенденту у подальшій участі у конкурсі.

2.9 Усі претенденти, які своєчасно подали документи для участі в конкурсі, письмово повідомляються Міністерством культури та інформаційної політики України про прийняте рішення щодо їх кандидатур не пізніше ніж

протягом десяти календарних днів з дати закінчення строку подання претендентами документів.

2.10 Кандидат на посаду ректора Академії має право:

- проводити зустрічі з працівниками та студентами Академії;
- визначати не більше двох спостерігачів за ходом голосування;
- бути присутнім під час голосування за місцем його проведення;
- бути присутнім під час проведення підрахунку голосів та складення протоколу про результати голосування.

Кандидат може мати інші права, які впливають з його участі у виборах і передбачені Статутом ХДАДМ.

Усі кандидати мають рівні права.

2.11 Оприлюднення кандидатами виборчих програм та їх обговорення здійснюється на зустрічах та зборах трудового колективу ХДАДМ без будь-яких обмежень.

2.12 Виборчі програми кандидатів розміщуються на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

3. ПІДГОТОВКА ВИБОРІВ В АКАДЕМІЇ

3.1 Вибори призначаються не пізніше ніж на тридцятий день з дати закінчення строку прийому документів претендентів без урахування канікулярного періоду.

3.2 Брати участь у виборах ректора Академії мають право:

- кожен науковий, науково-педагогічний та педагогічний штатний працівник Академії;
- представники з числа інших штатних працівників, які обираються відповідними працівниками шляхом проведення прямих таємних виборів;
- виборні представники з числа студентів, які обираються студентами шляхом прямих таємних виборів.

Критерієм віднесення штатного працівника до певної категорії є посада за основним місцем роботи, яку займає такий працівник в Академії.

3.3 Штатний працівник Академії, який на момент проведення виборів перебуває у відпустці, має право брати участь у виборах. Якщо на посаді, яку займає такий штатний працівник, у період його відпустки (у випадках, передбачених законом) перебуває інша особа, вона також має право брати участь у виборах.

3.4 Студенти очної (денної) форми навчання, які на момент проведення

виборів є одночасно штатними працівниками Академії, в якій проводяться вибори, беруть участь у виборах за квотою представництва студентів закладу вищої освіти.

3.5 Порядок обрання представників для участі у виборах з числа штатних працівників, які не є науковими, науково-педагогічними та педагогічними працівниками Академії, визначається Положенням, яке затверджується Вченою радою Академії.

3.6 Порядок обрання представників для участі у виборах з числа студентів Академії визначається Положенням про студентське самоврядування, яке ухвалюється відповідно до статті 40 Закону України «Про вищу освіту».

3.7 Керівник Академії протягом семи календарних днів з дати публікації оголошення про проведення конкурсу видає наказ про організацію виборів, в якому, зокрема, визначається:

- персональний склад організаційного комітету з проведення виборів (далі – організаційний комітет);
- персональний склад виборчої комісії;
- кінцевий строк обрання представників для участі у виборах з числа інших штатних працівників Академії, які не є науковими, науково-педагогічними та педагогічними працівниками, а також виборних представників з числа студентів.

3.8 Організаційний комітет і виборча комісія діють відповідно до Статуту Академії та положень про них, які затверджуються Вченою радою Академії за погодженням з виборним органом первинної профспілкової організації.

3.9 До складу організаційного комітету та виборчої комісії включаються наукові, науково-педагогічні, педагогічні, інші працівники та студенти Академії. Кандидат не може бути членом організаційного комітету чи виборчої комісії. Одна і та сама особа не може бути одночасно членом організаційного комітету і виборчої комісії.

3.10 Організаційний комітет і виборча комісія на першому засіданні обирають із свого складу голову, заступника голови та секретаря.

3.11 Особи, які є членами організаційного комітету або виборчої комісії, здійснюють свої повноваження на громадських засадах і на час виконання ними зазначених повноважень можуть звільнятися від основної роботи в Академії із збереженням за ними заробітної плати відповідно до умов колективного договору.

3.12 У разі коли у виборах беруть участь більш як 2 тис. осіб, а також за

наявності у структурі закладу вищої освіти відокремлених структурних підрозділів, організаційним комітетом можуть утворюватися виборчі дільниці та дільничні виборчі комісії, склад яких затверджується наказом керівника. При цьому виборча комісія, утворена наказом про організацію виборів керівника, має статус головної виборчої комісії.

3.13 Рішення про утворення виборчих дільниць та дільничних виборчих комісій підлягає оприлюдненню в одноденний строк організаційним комітетом з використанням інформаційних ресурсів закладу вищої освіти (дошки оголошень, офіційного веб-сайту тощо).

3.14 Керівник зобов'язаний забезпечити створення належних умов для роботи організаційного комітету та виборчої комісії, надавати інформацію та документи, необхідні для виконання покладених на них завдань, а також надати організаційному комітетові та виборчій комісії окремі придатні для роботи приміщення, забезпечити наявність у таких приміщеннях необхідних засобів зв'язку, оргтехніки тощо.

3.15 Організаційний комітет складає та подає виборчій комісії список осіб, які мають право брати участь у виборах (далі – список виборців), не пізніше ніж за сім календарних днів до дати проведення виборів.

У разі утворення дільничних виборчих комісій список виборців передається головною виборчою комісією дільничним виборчим комісіям не пізніше наступного дня після його отримання від організаційного комітету.

3.16 Кандидат має право зняти свою кандидатуру шляхом подання письмової заяви до організаційного комітету не пізніше ніж за 24 години до початку виборів. Така інформація невідкладно доводиться організаційним комітетом до відома виборчої комісії (головною виборчою комісією – до відома дільничних виборчих комісій) для внесення відповідних змін до бюлетенів для голосування. Організаційний комітет повинен невідкладно надати засновнику інформацію про зняття кандидатури.

3.17 Бюлетені для голосування виготовляються виборчою комісією (у разі утворення дільничних виборчих комісій – дільничними виборчими комісіями) не раніше ніж за 20 і не пізніше ніж за 12 годин до початку виборів у кількості, що відповідає кількості осіб, які мають право брати участь у виборах (далі – виборці) та включені до списку виборців (у разі утворення виборчих дільниць – у кількості, що відповідає кількості осіб, включених до списку виборців на виборчій дільниці), посвідчуються на зворотному боці підписом голови та секретаря виборчої комісії, що виготовляє бюлетені, та скріплюються печаткою закладу вищої освіти або його відокремленого структурного

підрозділу у разі її наявності.

Кандидати та спостерігачі мають право бути присутніми під час виготовлення бюлетенів для голосування.

3.18 Форма бюлетеня для голосування затверджується МОН.

3.19 Бюлетені для голосування зберігаються у приміщенні виборчої комісії у закритому сейфі (металевій шафі), який опечатується стрічкою з проставленням на ній підписів голови комісії, а також його заступника або секретаря. Персональна відповідальність за відповідність кількості бюлетенів кількості виборців та збереження бюлетенів покладається на голову виборчої комісії.

3.20 Скриньки для голосування повинні бути прозорі, опломбовані та опечатані печаткою закладу вищої освіти або його відокремленого структурного підрозділу.

3.21 Порядок організації роботи спостерігачів визначається організаційним комітетом.

4. ПРОВЕДЕННЯ ГОЛОСУВАННЯ ТА ПІДРАХУНОК ГОЛОСІВ

4.1 Вибори проводяться шляхом таємного голосування, яке здійснюється з 9 до 15 години у приміщенні закладу вищої освіти та його відокремлених структурних підрозділах. Інформація про дату, час і місце проведення виборів підлягає оприлюдненню виборчою комісією не пізніше ніж за сім календарних днів до дати проведення виборів з використанням інформаційних ресурсів Академії (дошки оголошень, офіційного веб-сайту тощо).

4.2 Під час голосування та підрахунку голосів має право бути присутнім представник Міністерства культури та інформаційної політики України. У разі утворення головної та дільничних виборчих комісій Міністерство культури та інформаційної політики України може делегувати до таких комісій своїх представників.

МОН може делегувати свого представника (представників) на вибори до Академії.

4.3 Під час голосування та підрахунку голосів мають право бути присутніми не більше двох спостерігачів від кожного кандидата, а також не більше трьох громадських спостерігачів, акредитованих організаційним комітетом, а в разі утворення виборчих дільниць – не більше двох спостерігачів від кожного кандидата і трьох громадських спостерігачів на

кожній виборчій дільниці.

Порядок акредитації громадських спостерігачів визначається організаційним комітетом.

4.4 Приміщення для голосування повинне бути обладнане достатньою кількістю кабін для таємного голосування. Розміщення обладнання у приміщенні для голосування здійснюється у такий спосіб, щоб місця видачі бюлетенів для голосування, вхід і вихід із кабін для таємного голосування, виборчі скриньки перебували у полі зору членів виборчої комісії та осіб, які мають право бути присутніми у приміщенні для голосування. У кабінах для таємного голосування необхідно забезпечити наявність належного освітлення та засобів для заповнення бюлетеня для голосування.

4.5 Організація проведення голосування, підтримання належного порядку у приміщенні для голосування та забезпечення таємності голосування покладаються на виборчу комісію або дільничну виборчу комісію.

Голова виборчої комісії або дільничної виборчої комісії перед початком голосування:

- надає для огляду членам виборчої комісії, присутнім кандидатам, а також спостерігачам усі наявні на виборчій дільниці виборчі скриньки;

- передає необхідну кількість бюлетенів для голосування членам виборчої комісії, які видають бюлетені виборцям;

- передає членам виборчої комісії, які видають бюлетені для голосування, список виборців. Відповідні члени виборчої комісії забезпечують їх збереження і дотримання порядку використання.

4.6 Член виборчої комісії здійснює видачу бюлетеня для голосування за умови пред'явлення виборцем документа, що посвідчує особу. Перелік таких документів затверджується організаційним комітетом. Особа, яка отримує бюлетень для голосування, ставить у списку виборців навпроти свого прізвища підпис.

4.7 Бюлетень для голосування заповнюється виборцем особисто в кабіні для таємного голосування. Під час заповнення бюлетенів забороняється присутність у кабіні для таємного голосування інших осіб, здійснення фото- та відеофіксації у будь-який спосіб. Особа, яка внаслідок фізичних вад не може самостійно заповнити бюлетень для голосування, має право за дозволом голови виборчої комісії скористатися допомогою іншої особи, крім членів виборчої комісії, кандидатів, а також спостерігачів.

4.8 У бюлетені для голосування виборець у квадраті навпроти прізвища кандидата, за якого він голосує, проставляє позначку («+») або іншу,

що засвідчує волевиявлення. Виборець може голосувати лише за одного кандидата або не підтримувати жодного.

Виборець опускає заповнений бюлетень для голосування у скриньку. Забороняється висувати вимогу або висловлювати прохання до виборця оприлюднити своє волевиявлення.

4.9 Після завершення голосування приміщення для голосування зачиняється і в ньому мають право перебувати тільки члени виборчої комісії, представники засновника, кандидати і спостерігачі.

4.10 Скриньки для голосування після перевірки цілісності пломб та печаток відкриваються членами виборчої комісії по чергово. Під час відкриття скриньки її вміст викладається на стіл, за яким розміщуються члени виборчої комісії.

4.11 Підрахунок голосів членами виборчої комісії починається негайно після закінчення голосування та проводиться відкрито у тому ж приміщенні, де відбувалося голосування, без перерви і закінчується після складення та підписання протоколу про результати голосування.

4.12 Члени виборчої комісії підраховують загальну кількість виданих для голосування бюлетенів та кількість бюлетенів, наявних у скриньках для голосування. Бюлетені для голосування розкладаються на місця, позначені окремими табличками, що містять з обох боків прізвища та ініціали кандидатів. Окремо робляться таблички з написом «Не підтримую жодного» та «Недійсні». Під час розкладання бюлетенів визначений виборчою комісією член комісії показує кожний бюлетень усім членам комісії та особам, які присутні під час підрахунку голосів, та оголошує прізвище кандидата, за якого подано голос. У разі виникнення сумнівів щодо змісту бюлетеня виборча комісія приймає рішення шляхом голосування. При цьому кожен член виборчої комісії має право оглянути бюлетень особисто. На час огляду бюлетеня робота з іншими бюлетенями припиняється.

4.13 Бюлетень для голосування може бути визнаний недійсним, якщо:

- позначка у бюлетені проставлена більш як за одного кандидата;
- не проставлена жодна позначка;
- зміст волевиявлення неможливо встановити з інших причин.

У разі коли члени виборчої комісії не можуть дійти згоди щодо віднесення бюлетеня до недійсних, зазначене питання вирішується шляхом голосування. Такий бюлетень повинен бути продемонстрований членам комісії та особам, присутнім під час підрахунку голосів. При цьому кожен член виборчої комісії має право особисто оглянути бюлетень. На час огляду бюлетеня підрахунок

інших бюлетенів припиняється.

4.14 Після розкладення бюлетенів окремо за кожного кандидата, а також окремо недійсних бюлетенів визначений виборчою комісією член комісії вголос підраховує кількість бюлетенів, поданих за кожного з кандидатів, а також кількість недійсних бюлетенів. На вимогу члена виборчої комісії, кандидата чи спостерігача може бути проведено повторний підрахунок бюлетенів, поданих за кожного з кандидатів, а також бюлетенів, визнаних недійсними. Під час підрахунку голосів кожен член виборчої комісії має право перевірити або перерахувати відповідні бюлетені. Результати підрахунку голосів оголошуються головою виборчої комісії і підлягають включенню секретарем до протоколу про результати голосування.

4.15 Виборча комісія зобов'язана під час підрахунку голосів перевірити відповідність кількості осіб, які взяли участь у голосуванні, кількості бюлетенів, поданих за кожного кандидата, а також кількості бюлетенів, визнаних недійсними.

4.16 Виборча комісія за результатами підрахунку голосів складає протокол за формою, що затверджується МОН.

Протокол про результати голосування складається виборчою комісією у двох примірниках. Копії протоколу надаються кожному членові виборчої комісії, кандидатам та спостерігачам.

Кожен примірник протоколу підписується головою, заступником голови, секретарем та присутніми членами виборчої комісії. У разі незгоди з результатами підрахунку голосів, зафіксованими у протоколі, член виборчої комісії має право письмово викласти свою окрему думку, яка обов'язково додається до протоколу. Відмова від підписання протоколу не допускається.

4.17 Перший примірник протоколу про результати голосування передається організаційному комітетові з наступною їх передачею засновникові, другий – залишається в Академії.

4.18 Дільничні виборчі комісії передають протокол про результати голосування на виборчій дільниці головній виборчій комісії негайно після його складення. У разі коли дільнична виборча комісія розміщується в іншому населеному пункті, допускається передача такого протоколу головній виборчій комісії за допомогою засобів зв'язку з наступною передачею оригіналів бюлетенів та протоколу протягом доби з моменту його складення. Головна виборча комісія після прийняття і розгляду протоколів дільничних виборчих комісій складає підсумковий протокол про результати голосування і передає його організаційному комітетові.

Разом з протоколом організаційному комітетові передаються усі заяви та скарги, подані кандидатами, спостерігачами, а також рішення, прийняті за результатами їх розгляду.

4.19 Процес голосування і підрахунку голосів підлягає фіксуванню за допомогою відеозасобів. При цьому таке фіксування не може порушувати таємницю голосування.

4.20 Результати виборів оприлюднюються протягом 24 годин після складення протоколу про результати голосування шляхом розміщення у друкованому вигляді відповідної інформації на інформаційних стендах у доступних для загального огляду місцях, розташованих у приміщеннях Академії, а також на офіційному веб-сайті Академії.

4.21 Якщо у виборах брали участь кілька кандидатів і жоден з них не набрав більше 50 відсотків голосів виборців, організаційний комітет приймає рішення про проведення другого туру виборів, який проводиться через сім календарних днів після проведення першого туру. У разі коли дата другого туру виборів припадає на святковий (неробочий) день, вибори проводяться у наступний після святкового (неробочого) дня робочий день. До бюлетенів для голосування включаються два кандидати, які в першому турі набрали найбільшу кількість голосів. У разі коли за результатами першого туру виборів на другому місці (за кількістю набраних голосів) опинилися два і більше кандидатів з однаковою кількістю голосів, між ними проводиться міжтурове голосування для відбору кандидата, який братиме участь у другому турі виборів. Порядок проведення міжтурового голосування визначається організаційним комітетом.

4.22 У другому турі переможцем виборів вважається кандидат, який одержав на виборах більше 50 відсотків голосів виборців, які взяли участь у голосуванні.

4.23 Вибори вважаються такими, що не відбулися, у разі, коли:

- участь у виборах взяли менш як 50 відсотків виборців;
- у першому турі виборів брав участь один кандидат і він не набрав більше 50 відсотків голосів виборців, які мають право брати участь у виборах.

4.24 У разі прийняття виборчою комісією рішення про визнання виборів такими, що не відбулися, Міністерство культури та інформаційної політики України протягом двох тижнів з дня прийняття зазначеного рішення оголошує проведення нового конкурсу.

4.25 Документація, пов'язана з проведенням виборів, зберігається в Академії протягом п'яти років.

